

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za poltj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlitvsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniš nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejemamo naročnino, inserate in
reklamacije.
Upravišškega telefona št. 188.

Proti nepoštenemu sum- ničenju.

Vsakemu je znano, kako je vzgledno in neumorno delovanje krškega biskupa dr. Mahniča v vsakem oziru povzdignilo kulturno življenje na Kvarnerskih otokih, izročeni njegovi dušno pastirski skrbi. On je uvedel novo življenje v te zapuščene kraje. Začel se je krepki verski preporod in plodnotne narodnogospodarske ideje, ki jih je ta vneti škof prinesel v svoje škofijo, so povsod rodile koristno društveno organizacijo, ki kaže že svoje lepe uspehe. Zato mu je ljudstvo z vse duhovščino vdano v res sinevski ljubezni. Pa ker je dr. Mahnič nastopil tudi kot branitelj slepanske liturgije, so ga Italijani začrtili in ga črnijo neprenehoma na Dunaju in po italijanskih listih. Povodem škofevske konference v Rimu zaradi glagolice se pa razni slovenski in hrvaški listi začeli napadati papeža, in zdaj so Italijani tožili dr. Mahniča, da je on kot „panslavist“ odgovoren za te napade v liberalnih listih, ker so to baje glasila njegove duhovščine. Res še nikdar ni bil noben škof bolj krivično esumničea, in ko je celo „La Voce Cattolica“ imenovala puljski „Omniabus“, ki je grde pisal o sveti Stolici, imenovala z denunciatoričnim namenem ta list „glasilo duhovščine in škof je krške“, se je obrnil dr. Mahnič do svoje duhovščine, naj mu jasno odgovori, ali odobrava tak način pisanja.

Odgovor, ki so ga objavili duhovniki krške škofije, je krasen spomenik njihove plemenite duše in bratske edine. Podpisali so ga vsi — od prvega do zadnjega. V tem odgovoru, naslovljenem na dr. Mahniča, čitamo:

Zadnji čas, odkar se je po Tvojem trudu in prizadevanju kot marnega in vzrajnega boritelja za ime in resnice katoliške cerkve, tudi po naši mali škofiji pričel buditi katoliški duh in življenje, ko smo se pričeli mi svečeniki in z nami večina naših vernikov, pokore se Tvojim svetom in ravnanjem se po primeru Tvoje resnično apostolske vneme po navodilu blagega spomina Leona XIII. in

srečno vladajočega Pija X., bilo v verskem, bilo v socialnem javnem življenju pričeli urejevati in prenavljati, in ko so prišli na svetlo mnoge dozdaj izveličavne ustanove tega truda za povzdigo verskega življenja in za vblaženje sedanje mržnje naroda: ne neha neprijatelj, ki se kaže tuintam kot svetel angel, da tako lažje zapelje v greh nevedne, obsipavati posebno v novinah najprej Tebe in potem po vrsti nas z vsakovrstnimi klevetami in kaže našo škofijo svetu, ki ne pozna naših razmer in prilik, v taki luči, kakor bi vladala v njej največja nerednost in brezvladje in bi se duhovniki ne zmenili za drugo, kakor za hrvaško politično agitacijo! Najbolj nas objednem s Teboj po krivem in hud bnum delže radi agitacije proti latinskem liturgijskem jeziku, medtem ko lahko vsakdo, kdor pozna našo škofijo, izpriča, da se med nami o tem kemaj govori, ker smo prepričani, da si Ti vse, v kolikor je primerno in pametno, razložil sv. apostol ski stolici. Ti, katerega napadajo zdaj liberalci vsled Tvojega popolnoma katoliškega postopanja, si isti, katerega so še pred malo leti isti nazivali fanatičnega latinaša in obsipali z zasmehovanjem.

Liberalne in od prestozidarjev nadahnjene nevine, ki se tiskajo po naših krajih v italijanskem jeziku, neprestano razpravljajo o liturgijskem jeziku, a gotovo ne z namero, da bi s tem koristile cerkvi. Hrvaške novine, kamer pišejo bolj ali manj liberalnih načel, izzvane po tem načinu pisanja o tej stvari, razpravljajo isto in branijo svoj staroslovenski liturgijski jezik z razlogi svoje narodnosti. A ker so pričele v zadnjem času italijanske novine, ki se ponašajo s katoliškim imenom in naslovom, kakor „La Voce Cattolica“, „L'Amico“ in celo „La Civiltà Cattolica“, pisati o liturgijskem vprašanju, a ne tako, kakor je primerno novinam, ki se boré za katoliško stvar, ampak po vzgledu italijanskih novin, in te cele v nekaterih krivih trditvah nadkriljujoč (da je n. pr. v naši škofiji 80 odstotkov Italijanov in 20 odstotkov Hrvatov) se niso upirale tudi omenjene hrvaške in slovenske liberalne novine, ob priliki takega pisanja po italijanskih novinah in njim odgovarjajoč, napadati katoliško ime, sveto Stolicu, papeža in ostale, ki se baje brigajo za napredek Italije, a ne katoliške cerkve — in pričele so očitno priporokati razkol! Nikogar ni, ki bi to hvalil, ampak obsoja vsak iz dna duše, in že v hrvaških katoliških novinah se prejeli ti liberalni listi za služenji odgovor.

Nato odgovarjajo na posamezne liste

ter jih obsojajo in dvigajo svoj glas za dobro ime in v obrambo svojemu škofu. Vse hujskanje liberalcev ni torej niti najmanj vplivalo na krško duhovščino, kakor en mež stoje ti vrli bojovníki v edinstvi s svojim škofom ter delajo neumorno za blagor svojega ljudstva.

Dal Bog, da ta krasni zgled odpre oči tudi ostalim hrvaškim škofijam!

Nemiri in upori v Rusiji.

O uporih Lehov poročajo sledeče: Ruske čete so prisilile mesto Tukum, da se je udalo. Bojjetrajal 12 ur. Mesto so utrdili uporni Lehi popolnoma na modern način. Zgradili so okolu mesta utrdbe in razpostavili tudi strojne puške. Uporniki kakor tudi ruski vojaki so imeli velike izgube. Uporni leški kmetje so umorili med drugimi tudi okroglega načelnika Rohden-a. Število padlih kmetov cenije od 300 do 400 oseb. „Voss. Zig.“ poroča, da je došlo 20. t. m. ponoči velika večina onih pesestnikov v Rigo, ki so jih imeli vjete uporni leški kmetje. Peterzenskega in maršnoviškega posestnika ter tri Cerkeze so pa uporniki ustrelili in pometali trupla v reko.

O poležaju v Peterburgu poroča „Lokalanzeiger“: Izvrševalni odbor sveta delavskih zastopnikov grozi s silo, ker so zaprli njegove člane. Danes opoldne se prične baje splošna stavka, ki pa naibže ne bo splošna, ker je izjavilo le na 17 progah železničarsko osebje, da hoče stavkati, na ostalih progah so pa odklonili stavko.

Lekarnarji so sklenili na shodu z večino, da med splošno stavko zapre lekarnje. Med zaprtimi pristihi prekucijske stranke je veliko takih oseb, ki so se povrnil v Rusijo zaradi zakona o pomiloščenju. Med zaprtimi prekucih sta tudi napadalka na očeta generala Trepova, znana Vera Sasulic, in agitator Plehanov.

Vsredo zvečer je bila eksplozija v varšavskem lublinskem predmestju. Uporniki so delali bombe, a razstrelivo je razpočilo. Ubita sta bila neki mož in neka ženska, težko ranjenih pa 6 oseb.

Veliki varšavski banki Nelken in Radinovič sta likvidirali. Lastnika sta izginila. O Nelkeni sedito, da je izvršil samoumor. Sedito, da likvidira danes mnoge varšavskih bank.

V Helmu so bili ranjeni s streli iz revolverja pri nekem uradnem opravilu policijski načelnik, preiskovalni sodnik in dva policista.

V Nikolajevskem sta se uprla dva pehotna polka. Med zvestimi vojaki in uporniki so bili krvavi boji, o katerih pa še niso znane podrobnosti.

Uradno potrjuje vest, da je imenovalo vojno ministrstvo generalnega poročnika Sologuba za začasnega poveljnika baltičskih pokrajin.

O velikanskih novih nemirih v Sibiriji poroča „Daily Telegraph“. Upor je razširjen do Tomsk. Uporno gibanje je osobito naraslo med vojaškimi četami v Tomsku. Vojaki-uporniki so povzročili velike izgube. Končao so dobili kazaki povelje, naj zadušijo upor. Uporni vojaki so se zaprli v vojašnice, kjer so se trdevratno branili. Kazaki se nato zažgali vojašnico, v kateri je bilo kakih 900 upornikov. Zgorelo je mnogo upornih vojakov, velike se jih pa pobili kazaki, ko so uporniki bežali iz goratih vojašnic.

V Moskvi je generalna stavka. Stavka 50.000 delavcev. V nobeni tiskarni se ne dela, šole so zaprte, istotako gledališča. Mesto je zvečer v temi, ker stavkajo tudi delavci v elektrarni, tudi mnogo prodajalnic mora biti vsled tega zaprtih. Električna cestna železnica ne vozi. Danes ustavijo delo tudi uslužbenci bank. Stavki se pridružijo tudi poštni in brzozjavni uradniki. Več delavskih voditeljev je aretiranih. Po Moskvi kroži poziv, naj se ljudstvo organizira za oboroženo vstajo.

Kriza na Ogrskem.

Splošno sodijo, da ostane poležaj na Ogrskem dalj časa neizpremenjen, ker vladar ni dovolil odstopiti Fejervaryjevemu ministrstvu, ki hoče hoditi po pričetu poti in bo storilo vse, da napravi red z uporabo vseh ustavnih sredstev. Pogajanj s koalicijo ne prične takej. Vladni krogi trdijo, da se mora koalicija pogajati le s sedanjim ministrstvom, ki je pripravljeno z vsemi sredstvi pospeševati miren razvoj krize. Večina voditeljev je zapustila Budimpešto, kamor se povrnejo po praznikih. Koaličijski krogi se se posvetovali včeraj o novem programu, ki naj bi bil tak, da ga lahko vladar potrdi. — V Balassa-Hyarmathu bi bil moral včeraj priseči novi višji župan grof Bechtold, a je odgedil prisego, ker ni prišel noben član kongregacije k prisegi. — V Be-

LISTEK.

Ob petju svetonočnih zvonov.

(Is nekega dnevnika zapisal F. Ka. Steržaj.)

Svetonočni zvonovi so peli tako ubrano, tako vabljivo. Niso mu še peli tako, kakor letošnje leto. Čudno so mu pretresali notranjost in budili stare spomine, ki bi bili lahko zakopani v dnu srca. Pa je že take človeško srce, da se najrajše prebudi, najrajše obnavlja v takih večernih spominih, da se v njih naslaja ali pa žalosti.

Tako slovesno so peli — tako veličastno odbijali se v mogočnih, ubranih akordih od sneženih vinskih gorc — takrat.

Po vasi je bil mir — svetonočni. Po hišah pa je žilo veselo življenje, ono tako nežno svetonočno življenje.

Nocojšnji večer pa udarjajo samo ob dolgočasne stene trških hiš.

Kaj je to? Ali se je bil sam izpremenil, ali je to svetonočno življenje? Saj je glas zvonov povsede nekako prikupljiv in domač. Cemu torej drugače lani — čemu drugače letes?

Ugibal je in ugibal — pa ni našel pravega odgovora.

Tako monotonne, dolgočasno je tikala ura. Lučka pred jasicami je trepetala, neenakomerne sence so švigale po sobi; sedaj dolge, vzleknjene, begale in izginjale, pa zopet kratke, pretrgane.

In to ga je motilo. Ozrl se je nehoten na jaslce — potem pa je skoraj planil po koncu ter odprl predalce svoje pisalne mize.

Počasi je vzel iz mize svoj dnevnik in ga odprl. Obraz njegov, prej nenavadno resen in otožen, se mu je za hip razjasnil. „Trnje in vrtnice“ je smehljuje prebral naslov, ki ga je bil dal svojemu dnevniku v tožnih urah. — Ko pa je obračal list za listem, mu je izginil smehlaj in na ustnih sta se mu pokazali oni karakteristični črti, ki sta se mu poznali, kadar je bil žalosten. Da, da. Najprej trnje in potem vrtnice.

In bral je . . .

24. decembra 1901.

Kaj mi je? Ne razumem samega sebe. Doma sem, v rodni hiši, obdan od bratov in sestra, pa nisem vesel, kakor sem bil prejšnja leta. Vsi smo pri isti mizi. Oče,

dobra mati — bratje —. Sama, samo enega ni izmed njih.

Brat Janko?

Brat, čemu si storil to? Ali ti ni bila rodna hiša dovolj velika? Ali ti ni bila dovolj dobra? — Vsega ti je ponujala v izobilju. Cemu si hotel in zaželel še ostalega? Pa, da bi bil rabil vsaj dostojna sredstva. Saj je hotel oče tako. Saj sta te ljubila oba, tudi mati, ki si ji prizadel toliko gorja. Vsi smo te ljubili, vsi. Bratje in sestre bi živeli s teboj pod eno streho. In ko si si zaželel drugega srca, ki bolj ljubi nego bratevsko in sestrsko — se ti jeli kdo ustavljal?

Ti pa nisi hotel — hotel si biti samosvoj, brez nas — češ, da nočeš nadzorstva. In če bi prav bilo to — le čemu si segel po tem sredstvu? Cemu ogrdil in očrnil mater. Ona te je ljubila ravno tako, kakor nas; prečula mnogo neč in premočila zate, ti pa to!

Brat! Sam si začrtal sebi to pot, to stezo — sam hodi po njej. In ko si videl, da je zaman vse tvoje prizadevanje — si odšel daleč od doma, ki si si ga sam od-tujil.

In nocoj te ni med nami.

On, ki smo ga ljubili vsi, ki ga je ljubila moja duša — je zašel. Gospod, reši ga!

24. decembra 1902.

V tujini sem sedaj sam. Še pol ure in zopet bodo zapeli božični zvonovi. Včasih sem jih poslušal doma, danes prvič v tujini med tujimi senci, postavljen in poslan v to, da vedno vsajam božično radost v druga srca.

Ta tuja srca? Včasih se mi zdi, da nimajo pravega čustvovanja, včasih kot bi bila sestrška in bratska srca. In nocoj, kakšna so? Bodo li čutila isto harmonijo, isto božično pesem zadovoljstva in sočutja, kakor moje? Moje srce je še nekam veselostno, še nekam božično slovesno. In njihova? Niso li vsakdanja srca brez sočutstva, brez zanimanja za tuje težave?

Vstal sem in šel med nje. Božična radost jim je sijala raz obraz božične njihove oči, kakor one lučke na božičnem drevescu. In te lučke se se zasvetile in zažarele, ko sem stopil med nje. In sede pri mizi smo obnavljali vesele spomine svetega večera. In zazdela se mi je, da so vsa ta tuja srca, kakor srca bratov in sestra. Saj so bila tudi njihova srca tuja v tujini.

regzsarsu je včeraj prisegel novi višji stolški župan Šeos. Opozicija se ni udeležila prisega in je ugovarjala na posebnem shodu proti nameščenju.

Nemiri proti Evropcem v Sangaju.

Protievropske nemire v Sangaju je povzročil sledeči slučaj: Dne 8. t. m. sta stali pred mešanim sodiščem dve ženski obtoženi, da sta ukradli 15 mladih deklic.

Konzuli so naročili evropskim prisednikom sodišča, da morajo poslati vse ženske jetnice v mestne in ne v kitajske zapore.

Ker so odgodili razpravo, je ukazal angleški prisednik, naj odpeljejo jetnici v mestno ječo, kitajski uradnik je pa zapevedal, naj odvedejo jetnici v kitajsko ječo. — Kitajski in evropski policisti so se nato stekli, a evropski policiji se je posrečilo, da je odvedla jetnici v mestno ječo. Kitajci so bili zato jako razburjeni in so sklenili, da bejketirajo inozemce, če ne odpokličejo angleškega prisednika. Po dolgotrajnih pogajanjih med angleškim poslanikom v Pekinu in vajupom je ukazal angleški poslanik, naj izpuste jetnici. Sangajskemu taotaju je vsled tega zrastle pogum in je razpustil mešano sodišče.

Sploh so pa razmere v Sangaju jako zmedene. Vedno so nesporazumljenja med kitajskimi oblastmi, tujimi konzuli in mestno upravo.

V Sangaju prebiva jako mešano prebivalstvo. kar dokazuje ljudsko štetje, ki je bilo 14. oktobra t. l. Našteli so 3822 (31 odstotkov) Angležev, 2230 (18 odstotkov) Japencev, 1360 (11 odstotkov) Portugalcev, 1012 (8,1 odstotkov) Američanov, 832 (6,8 odstotkov) Nemcev; 667 (5,4 odstotkov) Nemcev, 667 (5,4 odstotkov) Francozov, 414 (3,4 odstotkov) Rusov, 163 (1,3 odstotkov) Avstrijev, 162 (1,3 odstotkov) Italijanov, 151 (1,2 odstotkov) Spancev in 1515 (12,5 odstotkov) jih pripada raznim državam. Kitajcev je pa v Sangaju 620.000.

„Times“ poročajo, da je položaj v Sangaju še vedno resen. Boje se, da prično Kitajci pleniti. V Sangaju se sedaj angleške, ameriške, nemške in italijanske čete. Avstrijci so došli najbrže včeraj. — Avstrijski ladji in sicer vojna ladja „Panther“ in križarica „Franc Jožef“ sta odpluli 20. t. mes. iz Bangkoka v Sangaj.

Kitajski cesar je ukazal, da morata kovfu in kjansuški guverner napraviti z vsa odločnostjo v Sangaju red in uvesti osebno strogo preiskavo proti malemarnim kitajskim uradnikom.

Kovfutu je tudi naročeno, da izda oklic na prebivalstvo, ki naj se pozivlja, da vzdrži mir in red! Kitajski zunanji urad je ukazal, da mora biti rešena zadeva mešanih sodišč. Kitajci še vedno zahtevajo, da se odstrani angleški prisednik mešanega sodišča. Vresničila se ni vest, da odpokličejo Nemci v Sangaj svoje javčavske čete.

Pomnožitev francoske mornarice.

„Echo de Paris“ priobčuje razgovor svojega poročevalca s francoskim vojnim ministrom Thomsenom o načrtih za francosko vojno mornarico. Med drugim je naglašal Thomsen, da prekaša francoska vojna mornarica nemško brodovje. Mornariško ministrstvo namerava zahtevati v razpravi o proračunu za leto 1906, da sme zgraditi tri nove oklopnice.

Maroška konferenca.

Velevlasti se še niso zedinile glede kraja, kjer naj bi zberovala maroška konferenca. Nemčija sicer želi, da bi bila kon-

ferenca v Algezirasu, a ker je tu slab hotel, bi ne nasprotovala, če bi bila konferenca v kakem drugem južnem španskem mestu. Špansko bo najbrže zastopal pri konferenci Montero Rios, ker je zadržan ministrski predsednik Morel po proračunski razpravi.

Srbska skupščina

je pričela včeraj proračunsko razpravo. Finančni minister Marković je naglašal, da izkazuje računska zaključka take za leta 1904. kakor tudi letos večje dohodke za 16 milijonov dinarjev.

Slovenske narodne pesmi in slovenska narodna godba.

Ministrstvo za bogočaste in nauk namerava zbrati in izdati narodne pesni vseh avstrijskih narodov, in sicer v oddeljenih zvezkih za vsak narod posebe. Izraz „narodne pesmi“ je umevati v najširšem pomenu (tudi vrisk, ples itd. se upoštevajo.) Načelno pa mora biti vse zabeleženo v neizpremenjeni obliki. Ministrstvo je za vsako narodnostno skupino določilo poseben delavni odbor, za slovensko ozemlje so odbrani tile člani: vseučiliška profesorja dr. Murko in dr. Strekelj, kot zastopnik vlade dež. šolski nadzornik Fr. Levca, nadalje koncertni vodja M. Hubad, župnik Jan Kokošar v Gorici, prof. I. Scheinigg v Celovcu, dež. sod. tajnik Fr. Milčinski, skriptor L. Pintar, kooperator Križman Jos, G. Majcen vadniški učitelj v Mariboru, prof. A. Stritof in prof. dr. Jos. Tominešek. Ta delavni odbor mora postaviti svoje predloge ministrstvu, a osnovo za delovanje je prevzel po ministrskem pooblastilu dr. Strekelj; dovršivši to osnovo, je pozval omenjene člane k ustnemu posvetovanju v Ljubljano, da se tu določi organizacija odbora in razdelitev delovanja ter ustanove glavna načela za delavo in uredbo gradiva. Posvetovanje se je vršilo preteklo nedeljo, dne 17. t. m., v dvorani „Glasb. Matic“; v devet ur trajajoči seji se je posvetovalo in sklepalo o ogromnem gradivu, ki ga je predložil sklicovatelj; one obsega res celotno notranje in zunanjo organizacijo vsega delovanja odbora in obsežen načrt za privabljanje najširših krogov v sodelovanje. Poročilo o tej seji, ki ji je bil izvoljen za predsednika dr. Murko, za zapisničarja dr. Tominešek, omejimo tu na kratko označenje točk, ker bo odbor sam, kadar se odobre njegovi sklepi, stopil pred širšo javnost s primernimi oklici. — Ko je predsednik pozdravil navzoče, med njimi izrecno zastopnika vlade, Fr. Levca, je dr. Strekelj podaval v posvetovanje in sklepanje svoje skrbno sestavljene organizacijske izdelke. Tako se je dognala osnovna načela za nameravano publikacijo, odobrila so se podrobna navodila za zapisovanje narodnih pesmi po besedilu in po muzikalnem delu in se je premetirala obširna vprašalna pola, ki bo poučila nabirale, na kaj naj obracajo svoje pozornost; a uvidela se je tudi potreba krajših navodil in krajše vprašalne pole. — Za notranje odboreve upravitelje se izvolijo gg. dr. Strekelj načelnikom delovnega odbora, M. Hubad namestnikom, L. Pintar blagajnikom, preglednikoma računov Fr. Milčinski in dr. Jos. Tominešek. Zunanje delo — nabiranje in urejevanje pesni — pa se razdeli takole: dr. Strekelj je urednik teksta, M. Hubad urednik muzikalnega dela; slovensko ozemlje se razdeli za nabiralec v

okrežja, ki izmed njih načeljuje vsakemu po eden odbornik: načelnik odseka za Gorenjsko je M. Hubad, za Dolenjsko Fr. Milčinski, za Notranjsko A. Stritof, za Istro Križman Jos, za Goriško Kokošar Jan, za Korško Jan. Scheinigg, za Stajersko (južnozap. del) G. Majcen. — Ko se je še nekaj upravnih točk rešilo, zaključil dr. Murko sejo z nagovorom, v katerem izreka vsem udeležencem zahvalo za njih vztrajnost, pri tem povdarjajoč, da bi se obsežna snov ne bila mogla obdelati s takim uspehom, ko bi je ne bil sklicatelj sestavil s tako vzorno preglednostjo in popolnostjo Slovenski delavni odbor je storil s tem velik korak naprej, tako velik, kakor bi bil v preteklih časih nemogoč. A da je sploh mogoč, v tem oziru moramo s posebno zahvalo beležiti veselo dejstvo, da je stopilo temu velikemu podjetju ministrstvo samo na čelo. Zato bi naj pripomogli vsi krogi, da se podjetje završuje in završi srečno in častno.

Javen shod

priredi

slov. kat. društvo za radovljjski okraj

dne 26. decembra 1905 (sv. Štefana dan)

ob 3. uri pop. v dvorani posojiln. doma v Gorjah pri Bledu.

SPORED:

1. Nagovor predsednika.
2. O državnemu zboru, poroča poslanec Jožef Pogacnik.
3. O splošni in enaki volilni pravici, poroča Janez Azman.
4. O tisku in časnikih, poroča Matija Mrak.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor:

Matija Mrak Janez Vurnik
t. č. tajnik. t. č. predsednik.

Dnevne novice.

„Mrzlina in božjast“. „Slovenski Narod“ nas je razveselil z dolgo notico, v kateri pravi:

Revizije narodnonaprednega programa se klerikalci tako strahovito boje, da jih stresa mrzlina in meče božjast, ako o tem le kaj slišijo. To je za nas jako dobro znamenje, kajti klerikalci so sicer prav malo vredni lju tje, ali, da rabimo „Slovenec“ izraz, sami nesramni lopovi — toda kot politični baremeter so izvrstni. Kadar klerikalci tulijo in psujejo, takrat smo lahko prepričani, da smo na pravi poti. Tako tudi zdaj. Klerikalci divjajo, kakor bi imeli že štrik za vratom, dasi smo šele v obče sprožili misel o reviziji narodnonaprednega programa.

Res, huda se nam godi! Da bo „Narod“ vedel, kako nas božjast meče, citiramo, kaj pišejo njihovi nemški zavezniki v „Neue Freie Presse“ o „reviziji“ narodnonaprednega programa. Glasilo liberalnega nemštva nas je razveselilo od svoje strani tudi z daljšo notico, v kateri pravi:

„Sl. Narod“ naj bi bil ravno tako odkrito povedal, da tudi z Nemci v deželnem zboru sklenjeni kompromis ni bil nikdar izraz dejanskih razmer in smotrov narodnonapredne stranke, da ni bil nikdar odkrite mišljen in da ga je večina naprednjakov

pri zadnjih deželnozbornih razpravah smatrala kot ne obstoječega. Slednjš se pa moramo vprašati, ali bo spleh ta narodnonapredna stranka, v katere vrstah je vse razdejano in zmečeno, in iz katere velik del hrepeni, da bi se sodeležil bodoče klerikalne vlade. Še zmečna revidirati svoj program in reorganizirati stranko.

Tako glasilo liberalnega nemštva, v katero je te vrste zanesel mož, ki od blizu pozna liberalce.

Božjast in mrzlina sta terej drugod, kajti pri nas je vse zdravo na krogu. Videl bomo, kde bodo tisti, ki se ne bodo sramovali stare laži popravljati z novimi. Kajti to je gotovo, da bo novi liberalni program ravno tako odkritosrčen, kakor je bil stari. Lisjak svoje dlako izpremeni, pa ostane lisjak. Isto lastnost ima pa tudi polhi, jazbeci, kunec in dosledno tudi narodnonapredna stranka.

Umeščen je bil 21. decembra č. g. Anton Oblak na župnije Sent Lovrenc ob Temenici.

Učiteljske vesti.

Za učitelja na rudniški šoli v Idriji je imenovan g. Stan. Legat, učitelj pri Sv. Gregorju. C. kr. dež. šolski svet je sklenil, da pride od 1. januarja 1906 v višji plačilni razred naslednje učiteljske osebe in sicer iz II. v I. plačilni razred gg.: Janko Leban, Franc Jeglič, Jožef Ževnik, Avgust Kleč, Matija Hiti, Ana Podrekar, Ludovik Stiasay. — Iz III. v II. plačilni razred gg.: Franc Gärtner, Franc Povše, Franc Lovšin, Karol Završnik, Franc Schiffrer, Jožef Perc, Ivan Dermelj, Luka Blejec, Marija Clarici, Ludovik Fettiob Frankheim, Franc Črnogoj, Michael Mežan, Marija Bernot, Črn Mataja. — Iz IV. v III. plačilni razred gg.: Franc Jaklič, Ferdinand Reiniger, Ivan Wittine, Andrej Rape, Jožef Svetlič, Franc Germ, Pavla Zirer, Karol Miklič, Ivana Nagu Zolokar, Amalija Carnelli, Marija Benedičič Franke, Franc Mlakar, Emil Guštin, Michael Kosec, Anton Bezeg, Jerica Zemljan, Ivan Lozar, Rudolf Zore, Stanislava Mahkota Zarnik, Karolina Han, Pavlina Tomšič, Elvira Bernot Vipavc, Alojzij Potočnik, Anton Kerže, Albina Golob, Franc Mercina, Amalija Kotlušek, Margareta Zele, Franciška Bayer, Helena Junowicz, Leopoldina Tomšič, Marija Praprotnik, Marija Antončič, Marija Hacin, Jožef Zupančič, Ivan Schmeidek. — Gimnazijski učitelj v Ptuj g. Jožef Komljanec je postal definitivni in je dobil naslov profesorja.

Promocija. Na dunajski univerzi je bil danes promoviran g. Alojzij Pečar za doktorja prava.

— **Vzglede slovenskim občinam.** Družbi sv. Cirila in Metoda v prid bo po sklepu svoje odboreve seje z dne 3. t. m. kelekovala občina Partinje blizu Maribora odslej vsa svoja pisanja. Slava srenji, ki je prva storila na slovenski zemlji ta korak. Upamo, da jej kmalu slede večje srenje, potem mesta — prvo, seve, naša bela Ljubljana. — **Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.**

— **Novi kandidati za djakovsko škofijo.** Nekateri hrvaški listi poročajo, da se dela na to, da postane nasled-

Da, tudi v tujini se debe sočutna, mehka srca — pa ob enem zadovoljna. Čemu nisem zadovoljen v tujini jaz? — Cesa mi manjka ravno necej?

Med igre in smehom si nisem vedel odgovora. In še potem, ko sem prišel od polnočnice domov in poslušal glas svetonočnih zvenov, se mi je zdelo, da čujem veselo zadovoljnost tujih src, katera bodriti in krečiti bi moral sam.

Že davno so prenehali veličastni, svetonočni, radost nad odrešenjem oznanujoči glasovi zvonov, ko sem še slonel ob mizi in ugibal.

Nato pa sem nehote premaknil knjigo na mizi ter zagledal pismo naslovljeno name. Še neodprto in iz daljnje tujine onkraj morja. Kedaj je prišlo to pismo sem? — Pisava bratova. Kako to, da sem je prezrl? — In spomnil sem se, da sem pred dvema dnevi voma dobil bratovo pismo, ki sem ga vsled obilnega dela zadnjih dni odložil, da ga preberem ob času.

Kak slučaj! — Ne, ni slučaj. To je delo ene velike, božje roke, ki vodi in uravnava vse tako, kar je v korist ljudem.

Hlastno in pohlepno sem ga odprl.

Cutil sem, da se mi tresejo roke, tako sem bil razburjen.

Dragi brat!

Johnstown, 1. grudnia 1902.

Ti si daleč od mene. Loči naju široko morje — vendar vseeno hiti moje srce k Tebi. Kako sem sam, daleč, daleč od domače hiše, ki sem jo zavrzel. Brat moj! Ne sodi prehitro, ampak čuj in potem govori.

Zahrepenel sem bil po našem lepem premoženju z ono silo, kakor pričakuje suha zemlja dežja. Videl sem to rojstno grudo, obdelaval sem jo s posebnim veseljem — pa sem hotel biti tudi njen gospodar. Zato sem storil oni najnesrečnejši korak mojega življenja in obdelal mater, misleč, da mi ona zapira pot do te lepe grude. — Danes pa se kesam tega koraka, ki sem ga storil v svoji mladostni nepremišljenosti. Zraven pa se tisti nesrečni podpihovavci. Znani so ti, zato jih nočem omenjati. Brat moj, v mojem imenu prosi mater, naj mi odpusti.

In še nekaj! Ravno pred enim tednom me je zadela božja roka. Sedaj, ko spoznam, kaj sem zakrivil, ne godrnjam.

V rovu smo delali trije pri brleči luči premogarjev. Rejaki smo bili. In pogovor je nanesel, da smo govorili o božičnih dneh v domovini. Clovek uvidi šele v tujini, ker ni daleč na okrog nobene naše cerkvice — kaj se pravi pravo božično veselje. Potem pa smo utihnili. Vsak se je zamislil v lepe božične dni, v to čudno lepo in ubrano zvonenje zvonov, v ves oni kras, ki ga prinašajo ti sveti dnevi s seboj — vsakdo je videl v duhu pred saboj jaslice v domači hiši, videl, kako je v duhu klečal z domačimi pred jasicami — kar naenkrat grozen šum in ropet — nato sem začutil grozno bolečino na rami in reki — kaj je bilo potem, se ne zavedam.

Drugi dan so mi pripovedovali, da so se vsled neprevidnosti enega izmed tovarišev v sosednjem rovu vžgali škodljivi plini ter povzročili to nesrečo. Vsi so se čudili, da sme mi trije tako srečno rešili življenje.

Brat moj — vem, zakaj je to, in zakaj me je zadela nesreča ravno na tisto reko, ki sem je v zaslepljenosti dvignil nad materjo — zato molčim in trpim ter sporočam samo Tebi. — Prosim pa Te,

ne pripoveduj očetu in materi tega, da jih ne vznemirjaš. Samo to povej, da jih prosim odpuščenja. Pozneje bom storil tudi sam isto. Te pozdravlja

brat

Janko.

Bral sem in bral. — Kmalu pa so začeli peti božični zvonovi, ki so mene in druge vabili k zornicam. In peli se tako veličastno, tako ubrano kot še nikoli doslej.

24. decembra 1903.

Nocoj je eno leto od tega, pa sem vesel in božično radost nosim v srcu. Med tujimi srci sem, pa sem jih vesel, zadovoljen. In poleg mene je tudi ene izmed domačih src srce bratovo, ki se je vrnil iz tujine.

Zunaj pa pojo božični zvonovi. In iznova se mi zdi, da čujem v teh zvoneh, kakor glasove angelov:

„Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje.“

Odložil je dnevnik, oprl si glavo na reki in se prepuščal mislim svetega večera.

Zunaj pa se peli zvonovi veličastno svetonočno himno.

nik Strossmeyerjev poslanec in opat Mar-tina. V zvezo s tem se spravlja nadškof dr. Juraj Posilović, ki je ob priliki generalne razprave v saboru o interkom-fesionalnem zakonu poveril opatu Martincu, da ga zastopa v specialni debati in izjavi v njegovem imenu neke popravke, čeprav bi bil to ravno take lahko poveril kanoniku-peslanca Cvj. Rubetiću ali tudi poslancu Vukmaniću.

— **Slovenska Matica.** Književni odsek „Slovenske matice“ je pravljajal o književnem delu za bodoče leto in se po-svetoval o proslavi stoletnice rojstva Stanka Vraza, Ludovika Gaja ter stoletnice Vod-nikove „Iirija oživljena“. Ob tej priliki na-merava „Matica“ izdati študije o Vrazu in Gaju.

— **Umrl** je nagloma v Kobaridu znani kromar g. Anton Gruntar, p. d. Spe-honja.

— **Družbi sv. Cirila in Me-toda** je prarastla nova pokroviteljstva pod imenom „Smolnikova rodbina pri sv. Križu nad Mariborom“. Vplačali so je sedmeri vrli simovi v spomin svojem 26 oktobra t. l. umrlemu nad vse skrbnemu, 88-letnemu očetu Matiju Hauptmannu Pokroviteljske pravice bode izvrševal najstareji njih g. graški profesor Fran Hauptmann. Blaženo bodi ime umrlemu možu izmed nareda; mnogokratna slava pa vsem tem sedmim slovenskim stebrom izklesanim pod paznim očevskim odobrom starčeka-ratarja. — Ved-stvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Zanimive stavke.** Stavka di-jakov je v Belgradu. Stavkajo vsi dijaki tr-govske akademije. — Prostopolno gasilno društvo v Hatvanu na Ogrskem štrajka. Ognjegasci stavkajo, ker mestni zastop ni hotel dovoliti 5000 kren za nabavo novih gasilnih potrebščin.

— **Iz poštne službe.** Trgovinsko ministrstvo je imenovalo 50 poštaih oficialev za višje oficiale in 100 poštaih asistentov za oficiale.

— **Z močvirja.** Ljubljansko moč-virje se je eduklo. Sedaj kmetovalci uvi-devajo škodo, nastalo po povodaji. Kar ni uničenega, se spravlja domov, drugo pa se v gnijočem stanu pusti; edina talažba bar-janom je v tem žalostnem času upanje na pedpore. Toda kaj, ko so vse razmere tako tragične: Komaj bodo prvi dnovi pomladi oživljali otrpno naravo, že se bodo na ljubljanskem močvirju pojavljali grozeči va-lovi. Tako se bode ponavljalo, dokler se res ne prične z delom, s katerim se bodo rešila posestva valev in s tem pridobila dvojno, trojno veljavo; tedaj pa bode tudi barjan vesel.

— **Roparski napadalec pri-jet.** Kakor sme svoj čas opetovano že pe-ročali vršili so se v zadnjem času v naj-bližji novomeški okolici predrzni roparski napadi, esobito na ženske. Ti napadi so po-stali zadnji čas tako drzni, da je bilo baje tudi več moških in kar na mostu napade-nih. Napadalec je bil povsod eden in isti, le v zadnjem času je dobil še enega „kom-panjona“. Ker pa je postal res že predrzen, se mu je prišlo lahko na sled in včeraj je bil kot napadalec aretiran konjedercev po-magač Nace Hočev ar, zadnji čas bi-vaječ v Kandiji. Njegova kompanjona za-dene kmalu tudi ista usoda. Hočev ar pride najbrže pred porotno sodišče. S tem je strah pred roparskimi napadi odstranjen.

— **Ameriške novice.** V New-Yorku se je usmrtila žena slovenskega pre-mogarja v Pennsylvaniji Ivana Berzik. Skočila je čez okno in bila na mestu mrtva. — V Chicagi je umrl Jakob Polan-šek iz Čušnice pri Kamniku, star 38 let. — V Allegheny je umrl Peter Ostro-nič, doma iz Vinice na Belekranjskem. V Charlestonu se je pred par mesci v rovu ponesrečil Karol Kristan iz Sv. Križa pri Litiji. Zdanje dni je vsled tedaj za-dobljenih poškodb umrl. — V Rock springs je ponesrečil pri rovu Josip Demšar in kmalu nato umrl.

— **„Slovenski Učitelj“.** Ker je iz znanih vzrokov delo v tiskarni zaostalo, izide prihodnja številka „Slov. Učitelja“ dne 28. decembra.

— **Nagloma umrl** je včeraj po-peldne v Novem mestu gospod profesor dr. Pamm er. Zadel ga je kap.

— **Smrt v zdravniški čakal-nici.** V čakalnici zdravniča gosp. dr. Ja-godica v Trzinu je nenadoma vsled srčne kapi umrla 60 let stara Marija Pri-stav iz Sela pri Žirovnici.

— **Srbsko časnikarsko dru-štvo.** Minulo nedelje popeldne se je vršil v Belgradu shod srbskih časnikarjev. Usta-novili so stanovsko organizacijo. Obenem se je ustanovil penzijski fond in bolniške zavarovanje.

Stajerske novice.

š **Vojaški begun.** Dne 20. t. m. zvečer je ušel v Mariboru iz vojaškega za-pora poddesetnik Karel Zemljak od 47. peh. polka, 9 stotnije.

š **Konkurz** je dovolilo okrežao so-dišče v Mariboru nad premoženjem umrlega žida Salomona Ružičke v Mariboru.

š **Utopljenec** so našli 16. t. m. v javi pri Sevnici. Utopljenec je okrog 40 let star možki, z rjavimi lasmi in brado. Truplo je najbrže že nekaj dni ležalo v vodi. Obleden je v zeleno obleko, v belo lovske srajce in ima raztrgano obuvalo. Našli so še pri njem srebrno uro. Utopljenec pri-pada najbrže delavskimi slojem.

š **Stavka v Hrastniku.** V Hrast-niku stavkajo vsi premogari, 922 mož, ker so nezadovoljni z nekim nadzornikom. Stavkujoči delavci so mirni.

š **Nečloveški stariši.** Dne 19. t. m. popeldne so pripeljali v mariborsko bolnišnico 38letnega slaboumnega Stefana Mom, kočlarskega sina iz Loke pri Sliv-nici. Žandarmerija ga je našla v svinjskem hlevu starišev. Bil je zvezan z verigami, popolnoma zanemarjen in v nečloveškem stanju. Ljudje pravijo, da je bil štiri leta take privezan v svinjskem hlevu. Bil je poln nesnage in mrčesa. Ko so ga pripe-ljali v bolnišnico, nise njegove oči prenašale dnevne svetlobe, ker je moral prebi-vati v vedni temi. Tudi leži popolnoma sključene v postelji, ker je bil tako vkle-njen v verige z nogami iz rekami. Ubožec odgovarja na vprašanja popolnoma narebe.

š **Promoviran** je bil na graškem vseučilišču doktorjem vsega zdravilstva g. Fric Sk o f.

Ljubljanske novice.

lj **Cenilna komisija za oseb-no dohodarino.** Pri včerajšnji volitvi članov in namestnikov v cenilno komisijo za osebno dohodarino so bili izvoljeni gg.: v prvi volilni skupini Ivan Knez in An-drej Sarab on za člana, Artur Mühl-eisen za namestnika; v drugi volilni sku-pini Josip Lenč e za člana, Anton Deč-ma n in Josip Perdan za namestnika.

lj **Koncert v „Unionu“.** Dru-štvena godba priredi jutri zvečer v hotelu „Union“ društveni koncert za člane. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta, mečlani plačajo 40 h.

lj **Gremij trgovcev v Ljub-ljani** piše: V smislu deželnega zakonika je dovoljeno trgovcem, da imajo v nedeljo dne 24. t. m. svoje trgovine odprte.

lj **Brivci.** Deželna zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani, daje slavnemu občinstvu in vsem svojim članom na znanje, da je c. kr. deželna vlada z raz-pisem z dne 20. decembra t. l. šte v 24 802 dovolila, da smeje biti brivnice v nedeljo, dne 24. decembra t. l. od 6. ure zjutraj do 3. ure popelndan odprte. Za v nedeljo, dne 31. decembra 1905 ta izjema ni dovoljena.

lj **„Društvo zdravnikov na Kranjskem“.** Letošnji redni obč. zbor, na katerem se bode obravnavale tudi o novoustanovljenem penzijskem zakladu, vrši se danes ob 8. zvečer v mali dvorani hotela „Union“.

lj **Slovensko gledališče.** Iz pisarne „Dramatičnega društva“ se nam jav-lja: Prihodnja predstava bode še le v torek — na dan sv. Stefana — dne 26. decembra in sicer popoldan Finžgarjev „Divji lo-vec“ za lože par, zvečer pa se pe-narvija letos drugi opereta „Cigan ba-r on“. Ta predstava je ne par radi tega, da pride na vrsto tudi nepar abonement lož in sedežev, da se napravi red, ki je bil kršen radi obojlosti gđ. Skalove; s tem pa se obenem doseže, da bodo imeli par-abonenti v 2. polovici sezone priložnost hoditi ob nedeljah zvečer v gledališče. Do sedaj so imeli vse nedelje zvečer nepar-abonenti. Dne 28. in 30. t. m. se uprizeri noviteta opereta „Zvonovi korne-vilski“.

lj **Predavanje g. prof. Zu-pančiča** iz Gorice „o Gorjancih“ se vrši v soboto, 23. t. m., ob 8. uri zvečer v re-stavraciji „Narodnega doma“. Odbor „Slov. planinskega društva“ vabi člane in prijatelje društva k obilni udeležbi.

lj **Dve amaconki.** Urša Okrašček, beračica iz St. Rupreta in Pavla Kalič, vla-čuga iz Drage, sta bili aretovani, pri lute-ranski cerkvi, ker sta se vzlic prepovedi povrnili v mesto. Skušali ste pobegniti, zate je hotel stražnik Uršo Okrašček ukleniti, a Kalič se je pridušila, da je ne bode, zate sta ga še po rokah opraskali. Sodišče je Okro-šček obsedilo na eno leto, Kalič pa na 11 mesecev težke ječe.

lj **Mladi sladkosnede.** Trgovec Salomon Goldschlager v Ljubljani je ovadil, da se mu 14 let stari Konrad Cerne, 16 let stari Ivan Hudeček ter 12letna Anton Ger-den in Alfons Jagerman izmaknili čokolade, vanilje, razglednic in papirja za pisma. — Oškodovanec je cenil vzete reči na K 41 40 kar pa ni bile res, kajti prava škoda ne pre-sega 10 K. Sodišče je obsedilo Černet na 3 dni, Hudečeka na 10 dni zapore, ostala 2 sladkosnede sta pa bila oproščena.

lj **Obrtno gibanje v Ljub-ljani.** Tekom meseca novembra pričeli so

v Ljubljani izvrševati obrt: Anton Rejina, Wolfve ulice 8, mizarški obrt; Josip Jakop-čič, Na mirju 2, trgovino z deželnimi pri-delki in kislim zeljem; Valentin Gostič, Ve-like dolnarske ulice 10, krojaški obrt; Ma-rija Mekinc, Cesta na loko 18, malo trgo-vino z mešanim blagom; Valentin Klemenčič, Sv. Petra cesta 7, prevoziški obrt; trvdka Jakob Dall' Au & Pietro Fellin, Mestni trg 17, trgovino z vinom in žganjem; Anton Le-ben, Stari trg 15, nožarski obrt; Franciška Leuz, Resljeva cesta 1, trgovina z deželnimi pridelki in raki; Ludevik Zadnik, Turjaški trg 1, krojaški obrt; Ljudmila Tambernino, Stari trg 19, trgovsko agenturo; Ivana Flor-jančič, Vodnikov trg, trgovino z divjačino in zelenjadj; Terezija Hesse, Dunajska cesta 8, žensko krojaštvo; Josip Christof, Poljan-ska cesta 60, informacijsko pisarno; Ignacij Mulaj, Breg 4, krojaški obrt; Franciška Jak-in, Hrdeckega vas 23, trgovino z zeljem; Josipina Juvan, Vodnikov trg, trgovino z div-jajčine; Matija Maichin, Kongresni trg, pe-čenje kostanja. — Odglasili, oziroma fak-tično opustili pa se obrt: Peregrin Lenčar, Poljanska cesta 26, malo trgovino z meša-nim blagom; Rudolf Kolar, Gosposke ulice 3, urarski obrt; Fran Jakopič, Na mirju 2, trgovino z deželnimi pridelki in kislim zel-jem; Paskal Haggi Aidigan, Sodnijske ul. 2, trgovino s preprogami; Fran Medvešek, Veliki stradon 8, črevljarski obrt; Ivana Sečnik, Cesta na loko 18, malo trgovino z mešanim blagom; Bertram Schmelzer, Beho-ričeve ulice 3, stolarski obrt; Nikolaj Tr-škan, Hrdeckega vas 23, trgovino z zeljem in prekajenim mesom; Marija Mohar, Zale-karjeve ulice 9, prodaje živil; Anton Ražem, Pogačarjev trg, prodaje sadja.

Razne stvari.

Najnovejše.

Povečanje armade v Ita-liji. Po naredbi vojnega ministrstva se pe-veča italijanska armada v mirnem času od 209.440 mož na 336.212.

Napadena učiteljica. V Ottak-ringu na Dunaju je učiteljica Albertina Pe-ter domov ideče šolarje posvarila ker so se topli. Solarji so nato združeni napadli učite-ljico. 500 šolskih otrok je metalo kamenje proti učiteljici, ki je morala bežati v neke hišo.

Nakladalci premoga stavkajo v Pragi.

Pogrešan parnik. Prevozni par-nik „Sigilian Prince“, ki je odplul s 754 iz-seljenci iz Palerma v New York, še ni de-spel de zdaj v Gibraltar. Boje se, da se je morda ob zadnjih viharjih v sredozemskem morju potopil. Med ljudstvom v okrožju Pa-lermo je veliko vznemirjenje.

Spominjajte se

„Družbe sv. Cirila in Metoda“!

Telefonska in brzolavna poročila.

Gorica, 22. decembra. Iredentovske društvo se je sešlo, da protestira proti ime-novanju dr. Sedeja goriškim nadškofom. Zborovavci so se pa med sabo sprli in niso sklenili protesta.

Dunaj, 22. decembra. (K. u.) Cesar je odpotoval v Walsee, da preživi božične praznike pri rodbini nadvojvode Franca Salvatorja.

Dunaj, 22. decembra. Na velivnem shodu v III. okraju je govoril posl. Stei-ner o volivni reformi. Dejal je, da po od-pravi kurij Nižja Avstrija lahko zahteva 80 mandatov. Nadalje se je izrazil za petletno bivanje v dotičnem kraju, da bo vsak imel ondi volivno pravico, a vsak, kder ni pri-stojen tja, naj se zgasi pri oblasti, ki mu bi dala glasovnico, katera naj se prosta poštine pošlje v demovinsko občino.

Dunaj, 22. dec. Na severni železnici vstrajajo v pasivni resistenci. Tudi na dr-žavnih železnicah se zopet pojavlja neza-dovoljnost.

Budimpešta, 22. decembra. „Buda-pesti Hirlap“ priobčuje senzacionalno poro-čilo, ki pa skoro gotovo ne bo resnično. — List pravi da so dne 19. t. m. dve stotniji 8. honvednega polka bili opremljeni z ostrimi patroni in konsignirani v bližini ogrskega parlamenta v Valerijini vojašnici. Poveljnik polka je izdal povelje: Ce se državni zbor kljub odgođenju ne razide, naj honvedci pri-korakaje v parlament. Ce bodo vrata zaprta, naj vrata udere stotnijama prideljeni pionir-ski oddelek. Ako bi se kljub temu poslanci branili se raziti, naj jih honvedci z natak-njenimi bajeneti naskočijo in napode. Ako bi bilo treba, bo prišel na pomeč še 48 in-fanterijski polk. — O tem povelju so vedeli samo častniki.

Budimpešta, 22. decembra. Vojaki, ki se že doslužili tri leta, a so morali še ostati pod orožjem, so odpuščeni domov.

Dunaj, 22. decembra. Zdravje nad-vojvode O. ona se boljša.

Lvov, 22. decembra. Socialisti se vti-hotapili mnogo orožja v Rusijo.

Carigrad, 22. decembra. Porta v kratkem odpošlje v Mitlene in Lemnos ne-kaj svojih novih vojnih ladij, da tako v očeh ondotnega prebivalstva nekoliko dvigne svoj ugled, ki ga je izgubila po dohodu tu-jega brodovja in po izkrcanju vojske. Isto je storila porta leta 1901. po francoski oku-paciji.

London, 22. decembra. Novi angle-ški ministrski predsednik je imel včeraj svoj programni govor. Izjavil je, da bo angleško-francosko prijateljstvo vzdržal in da tudi ne uvidi, da bi interesi Nemcev ali Angležev zahtevali, da bi Nemčijo in Anglijo edtujili. Kljub temu je še vedno ne-varnost za svetovni mir.

Peterburg, 22. dec. V Kokenhusenu je bil pomočnik okrajnega šefa postavljen pred ljudsko sodišče in z groznimi mukami umorjen.

Varšava, 22. decembra. Od revol-verskih strelav je ranjen policijski načelnik in dva stražnika.

Dunaj, 22. dec. Splošna stavka na Finskem je prenehala.

Riga, 22. decembra. Tu je „run“ na hranilnico. Pedpirajo jo nemške banke.

Peterburg, 22. decembra. (Kor. ur.) Generalna stavka se je pričela, a ima malo odziva. Pošta in brzojav redno delujeta. Elektrarna deluje s pomočje vojaštva. Od livske meje prihajaje poročila o kmečkih uporih. Pri Rigi so kmetje peškodovali že-lezniški tir, da je skočil vojaški vlak s tira. Sest vojakov je mrtvih, 20 ranjenih.

Moskva, 22. decembra. (Kor. urad.) Privatne banke, skladišča, prodajalnice živil, gledališča se vsled stavke zaprta. Stavku-joči so prisilili, da so gostilničarji morali gostilne zapreti.

Berolin, 22. decembra. V Königs-berg je dešlo 2000 beguncev iz Baltiških provinc Beg iz Rusije še traja.

Peterburg, 22. decembra. Državna banka je 5000 frankov v zlatu odposlala v Canes. Zdravniki so carju svetovali, naj od-potuje v Južno Francosko. Car v kratkem z družino odpotuje tja.

Društvo „Abstinent“

vabi na

prijateljski večer

katerega priredi

Jutri v soboto, 23. t. m., ob 7. uri zvečer v gostilniških prostorih „pri Kamničanu“, Karlovska cesta (soba na hodniku).

Somišljeniki in prijatelji dobrodošli!

Pozor!

Častitemu občinstvu se vljudno naznanja, da se bode v nedeljo, dne 24. t. m. prodajalo meso le do 12. ure dopoldne.

Mesarska zadruga v Ljubljani.

Josip Kozak

2598 1—1

načelnik.

Whittickov novi stroj za pletenje

4—3 prodaja za smešno nizko ceno 2576

Kolouszek, Gorica, Trigemina 18.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da je moj brat Anton podedoval nekaj dedščine po rajnem bratu g. župniku Fr. Augustin. Ta dedščina se pa ne bo izročila njemu v roke in zato svarim vsakogar, naj nikar ne kupi ali prevzame od njega dedščine. Izjavljam tudi, da zanj ne bom ničesar plačeval.

Reteče pri Škofjiloki, 21. dec. 1905.

Matija Augustin

posestnik.

2600 2—1

Izvrstno praženje kave električnim potom.

Z najpopolnejšo strojno napravo se kavna zrna pražijo popolnoma enakomerno in tako dobiva čist, dobrodišeč, okusen pridelek, ki je prijetnega učinka, pa ne povzroča vročine. Posebni način, kako se kava praži, odpravlja vse škodljive tvarine, ki so nevarne živcem; tako pražena kava je plemenita pijača, ki pospešuje prebavljanje in zdravje.

Že en poizkus Vas takoj uveri o izrednih prednostih novega praženja proti zastareli metodi. Za praženje so odlečila tale načela:

1. Najpopolnejša naprava za praženje in najpopolnejši tehnični obrat. — 2. Najskrbnejše preizkušanje vseh kavnih vrst glede čistote in dobrote. — 3. Hitra prodaja, vestna postrežba z izbranimi vrstami, največji promet z majhnim dobičkom.

Prva ljubljanska velika pražarna za kavo

Karol Planinšek Dunajska cesta
(postaja električne železnice.)

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje neba	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nobla	Požarica v 24 urah
21	9. sveč.	747.3	-2.9	sl. jvzh.	jasno	
22	7. zjutr.	746.5	-3.5	sl. jvzh.	megla.	0.0
	2. pop.	744.5	-2.9	sl. svzh.	obl.	

Srednja včerajšnja temp. -3.1°, norm. -2.2°.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 22. decembra 1905.

Založbeni papirji.	Donar	Blago
4% majeva renta	99.50	99.70
4% srebrna renta	99.40	99.60
4% avstrijska krona renta	99.55	99.75
4% zlata renta	117.10	117.30
4% ogrska krona	95.15	95.35
4% zlata	113.45	113.65
4% posojilo dežele Kranjske	99.50	101.00
4% posojila mesta Spljet	100.60	101.60
4% Zader	100.00	101.00
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100.25	101.25
4% češka dež. banka k. o.	99.75	99.95
4% ž. o.	99.75	100.05
4% sast. pisma gal. d. hip. b.	100.45	101.45
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106.20	107.20
4% sast. pisma Innerst. hr.	100.50	101.50
4% ogr. cen. dež. hr.	99.90	100.00
4% hip. banke	100.00	100.10
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99.50	100.50
4% obl. češke ind. banke	100.25	101.25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99.90	100.00
4% prior. dol. žel.	99.50	100.00
3% juž. žel. kup. 1/2.	313.75	315.75
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100.00	101.00

Srečke.	Donar	Blago
Srečke od 1. 1860 1/2.	189.25	191.25
" 1864.	289.00	291.00
" tiske	158.00	160.00
" zem. kreditne I. emisije	289.00	300.00
" II.	289.00	299.00
" ogr. hip. banke	20.70	264.50
" srbake a frs. 100.00	100.00	107.00
" turške	143.35	144.35
Baslika srečke	24.10	26.10
Kreditne	473.00	480.00
Isomoške	79.00	84.00
Krakovske	91.00	98.00
Ljubljanske	62.00	68.00
Avstr. rud. križa	51.00	53.00
Ogr.	31.50	33.50
Rudolfove	60.00	64.00
Salcburške	72.00	78.00
Dunajske kom.	526.00	536.00

Delnice.	Donar	Blago
Južne železnice	116.50	117.50
Državne železnice	660.25	661.25
Avstr. ogrske bančne delnice	1629.00	1639.00
Avstr. kreditne banke	665.75	668.75
Ogrske	784.50	785.50
Zimnostenske	246.00	246.50
Premogokop v Mostu (Brüx)	647.00	653.00
Alpanske montan	506.50	507.50
Praške žel. indr. družbe	2440.00	2464.00
Rima-Murányi	516.00	518.00
Trbovijske premog. družbe	274.00	280.00
Avstr. orošne tovr. družbe	560.00	564.00
Češke sladkorne družbe	152.00	155.50

Valute.	Donar	Blago
C. kr. cekin	11.33	11.38
20 franki	19.16	19.19
20 marke	23.54	23.62
Severelgna	23.94	24.03
Marke	117.75	117.95
Laški bankovci	95.70	95.90
Rubli	252.25	253.00
Dolarji	4.84	5.00

Zahvala.

Odbor „Dobrodelnega društva tiskarjev na Kranjskem“ si dovoljuje tem potem zahvaliti se vsem onim, ki so darovali za društveno božičnico, prirejeno na korist vdovam in sirotam umrlih tiskarjev, krasne dobrote ali denarne prispevke, kakor tudi vsem onim, ki so kakorkoli pomagali, da je prireditev lepo uspela, ter prosijo, da blagovolijo omenjenemu društvu ohraniti naklonjenost tudi v bodoče.

U Ljubljani, dné 20. decembra 1905.

Ravnokar so izšle:

Anton Medved:

„POEZIJE“.

Založila Katol. Bukvarna.

Cena: broširane K 3.80, elegantno vezane K 5.—, po pošti 30 vin. več.

Naznanilo.

Podpisana zadruga naznanja slavnemu občinstvu, da bodo

trgovine urarjev in optikov

v nedeljo dné 24. decembra t. l. od 8. ure zjutraj do 12. opoldne in od 3. ure popoldne do 6. zvečer

odprte.

Zadruga urarjev in optikarjev v Ljubljani.

Sprejme se 2593 2-1

mlinar

ki zna mleti na stule.

Nastop od 1. do 8. januarja 1906 pri Avgust Terpinou v Kamniku.

200

jesenovih dreves,

stoječih na travniku poleg Lazov ob juž. žel.

se prodaja.

Pogoji se izvedo v pisarni dr. Hudnika, odvetnika v Ljubljani. 2588 3-2

Naznanilo.

Svojim cenjenim odjemalcem si usojamo naznaniti, da počenši z današnjim dnem gosp. M. Kadunc, postrežček v Ljubljani, ni več naš zastopnik, ter jih prosimo, da cenjena naročila na drože (Pressgerm) odslej pošiljajo naravnost na nas.

V bodoče računamo naše najboljše drože samo K 1.20 za kg. — Poleg tega si dovoljujem ponuditi vsem pekarijam naš proizvod v sladu (Bäckermalmzmehl) po 80 vin. kg. Vzorce pošiljamo na zahtevo brezplačno. 2569 6-4

Žganjarna in tovarna za drože

Dvor (Höfl) pri Frežah, Koroško.

P. n.

Radi opustitve trgovine prodajam vse predmete svoje zaloge po zelo znižanih cenah.

Uleespoštovanjem

Adolf Wagenpfeil

juvelir in zaprisež. cenilec.

2573 3-3

Novo istrsko vino

se pošilja natančno po naročilu: muškati, belo vino, refošk, teran. Specijelno belo vino za

sv. maše.

Prodaja po najnižjih cenah

Anton Ferlan di Giorgio

Rovinj, Istra. 3186 24-17

1164 51-30

Samo 6 dni

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta 18, v novi hiši »Kmetijske posojilnice«, nasproti znane gostilne pri »Figovu«.

Japonske božične lilije

Ako postavite čebulice v stekleno posodo v sobi, morate opazovati nagel in zanimiv razvoj in o. Botiču imate najlepši cvet. Pošiljam po Avstro-Ogrski in Nemčiji 4 čebulice s stekl. posodo za K 2.50, 12 komadov s 3 posod. za K 7.—, 24 kom. s 6 posod. za 13 K 40 vin., 48 kom. s 12 posod. za K 25.50. Kaved zastoj.

Teofil Ziegler, Dunaj VI., Mariabferstrasse 31. Vvoz redkih cvetl. čebulic in cvetic 2478 D 2-2

Dva učenca

za kovaško obrt, v starosti 14-15 let, sprejme takoj Kristijan Babič v 2599 3-1 Kranju, Gorenjsko.

se dobé le pri

SINGER Ko.

akc. družba za šivalne stroje

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom „izvirne Singerce“. Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki izvirni Singerjevi stroji k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kako poročilo, niti doposlati posod. 2304 18 samnih delov.

2291 33

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2,000.000.—.

Zamenjava in eskomptuje

izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Ekompt in inkasno menio. 2588

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

Jič Borzna naročila. 2588

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliško tiskarne“ v Ljubljani.